

Szerkesztési iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 221. szám.

Szerda, szeptember 30.

A miniszterelnök lemondása.

Nagybcskerek, szeptember 30.

A mai politikai helyzetben csak egy bizonyos: a bizonytalanság. Óránként, sőt néha percenként változik a helyzet, még pedig úgy, hogy a fordulatról senkinek sejtelve sincs.

Tegnap egy nyugodt, szinte méltóság-teljes ülés folyik a képviselőházban, a kérdések meglehetősen nyugodtak, a beszédek-ből hiányzik az izzó szenvedély s az ülés mégis olyan eseményre végződik, amire senki sem készült s a melyért a miniszterelnök beadja lemondását.

Hogy mi történt? Hát a mult napok hatványra emelt indulatosságához mérten jóformán semmi. Az ellenzék kemény bírálat alá vette Körber miniszterelnöknek az osztrák birodalmi gyűlésben tett nyilatkozatait. E bírálatok folyamán többszörös felszólítás történt a miniszterelnökhöz, hogy álláspontját e kérdésben nyilatkoztassa ki. A miniszterelnök ezt a hozzá intézett felszólítást lojális módon és alkotmányos szellemben honorálta. Kijelentette, hogy szigorúan és tántoríthatatlanul áll a magyar alkotmány alapján és semmiféle oly magyarázatot nem fogad el bármily oldalról, a mely a magyar alkotmánnyal ellenkezik. Magyarország jogait és érdekeit mindenkor és minden illetéktelen beavatkozás ellen megvédi és ha a törvény magyarázásáról van szó, senki másnak arra hivatása és joga nincs, mint a magyar törvényhozásnak és a koronának.

Higgadt megfontolás mellett a miniszterelnöknek nyilatkozataiban az egész Ház megtalálhatta volna a helyes, alkotmányos kijelentés kritériumát.

Ekkor történt azonban az az esemény, melynek hordereje a miniszterelnököt lemondásának benyújtására bírta. Az ellenzék részéről ugyanis a miniszterelnök nyilatkozatának napirendretűzését kérték s

a Ház többsége ehhez az indítványhoz hozzájárult. Forma szerint leszavazás nem történt, mert ezzel szemben a kormánynak más indítványa nem volt s csupán a miniszterelnök felfogása volt más.

Hogy a miniszterelnök mégis levonta ebből a végső konzekvenciát, ez csak az ő rendkívül alkotmányos és parlamentáris érzékére vall s egy bizonyítékkal több amellet, hogy Khuen-Héderváry gróf alkotmányos felelősségét a legszigorubbán értelmezi s az alkotmányosság szellemétől teljesen át van hatva. Abban a pillanatban, a midőn csak árnyékát látja fölmerülni annak, hogy a Ház többsége az ő fölfogásával ellentétes álláspontra helyezkedik, már fennforogni látja magára nézve a leg-súlyosabb kérdést, mely elé a kormány juthat: a bizalmi kérdést.

Abban a tényben tehát, hogy nyilatkozatának napirendre tűzését is már a bizalmi kérdés szempontjából ítéli meg, Khuen-Héderváry gróf a legalkotmányosabb s a legszigorubb parlamentáris felfogásnak hódol s bármik legyenek elhatározásának további következményei, a tényrel magával az alkotmányosság és a parlamentárizmus elvei előtt a legnagyobb tiszteletet tanúsítja.

A tegnapi eseménnyel a már agyis szinte végtelenül bonyolódott helyzet újabb komplikációval súlyosodott. Hogy miképp-n fejlődnek tovább a viszonyok, a jó Isten a megmondhatója. Mindenesetre a józan és higgadt tényezők legvégső erőfeszítésére van szükség, hogy a válság aggasztó jelenségei dacára a kibontakozást megkeressék és megtalálják.

Az osztrák ujoncozás. Bécsből jelentik, hogy a hivatalos Wiener Zeitung az 1903-ik sorozási év ujoncainak besorozására vonatkozólag a következő 1903. szeptember 28-iki törvényt teszi közzé:

Birodalmi tanácsom mindkét házának hozzájárulásával elrendelem a következőket: 1. §. A kormány felhatalmaztatik a hadsereg és hadi-

tengerészet ujoncállományából, a melynek megajánlása az 1903. február 26-iki törvénnyel (birodalmi törvénytár 53. sz.) történt, szám szerint 59.024 ujoncot besoroztatni. A hadsereg (hadi-tengerészet) számára való felemelt ujoncszám besorozásának engedélyezése a törvényhozásnak marad fentartva. 2. §. Ezen azonnal életbelépő törvény végrehajtásával honvédelmi miniszterem bizatik meg, ki a hadügyminiszterrel egyetértőleg tartozik eljárni. Ferencz József s. k. Körber s. k. Welsersheimb s. k.

Mint ugyancsak Bécsből jelentik, már szombaton, nyomban a Reichsrath ülése után, a hadügyminiszterium táviratban intézkedett a hadtestparancsnokságoknál a harmadéves katonák hazabocsátása iránt, mely ma délutánig már teljesen be is fejeződik. A magyarországi ezredékben szolgáló harmadévesek hazabocsátását, mint a N. Fr. Presse jelenti, egy bizalmas rendelet alapján egyelőre felfüggesztették.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/3-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán ma hivatalos ügyben elutazott Nagybecskerekre.

Jankó Ágoston alispán visszaérkezett szabadságáról és átvette hivatala vezetését.

— **A városi képviselőválasztások.** Ismeretes, hogy a mult év novemberében megejtett városi képviselőtestületi választásokat a IX-ik kerület kivételével az összes többi kerületekben a közig. bíróság a választások titkosságának megsértése miatt véglegesen megsemmisítette s új képviselőtestületi választást rendelt el. Dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző, mint a szabadságon levő alispán helyettese most átiratban értesítette a várost, hogy az új képviselőtestületi választásokat ez év október hó 15-ére tűzte ki. A választási elnök ez alkalommal is dr. Kiss János lesz.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Tatyána.

Három asszony meg egy férfi ült a villa terraszán. A kis erdélyi fürdőben este kilenc órakor már mindenki alszik. Nappal sem zavarja a fenyvest valami sok ember. Okos, nagyvárosi asszonyok jönnek ide pihenni, de igazán, becsületesen pihenni. A legkarcsubb fajta is fölvesz magára egypár kilót a sok unalomtól és olvasástól.

A férfi mindössze is három napja volt itt. Jónévi uriember, a ki esztendőig barangolt külföldön. A fürdőző közönség nem is érette, mit keres itt? Baróthy Pál meg nem fárasztotta magát semmiféle magyarázattal. Az első nap már ismert mindenkit, de barátkozni csak azzal a három fiatal asszonnyal barátkozott, kikkel most holdvilágos este együtt ült a villa terraszán.

Csönd volt. Négy okos ember volt együtt és fölöslegesnek tartották a kötelességszerű fecsegést, ha éppen nincs mondanivalójuk. Szeretsz-e igazán valakit, jól érzed-e valóban magad vele! Van annak egy csalhatatlan bizonyítéka. Tudtok-e hallgatni ketten? Hallgatni úgy, hogy egyik se érezze magát kényelmetlenül. Míg a beszélgetést, a mulattatást vagy mulatást kötelességnek tartod, addig kedvesed vagy barátod voltaképpen idegen a te lelkednek.

Két asszony az előtérben ült. A hold jól megvilágította fehér ruhájukat, nagy gallérjukat, sötét fekete hajukat. A harmadik asszony a háttérben huzódott meg, mintha a fenyves titokzatos zugását akarta volna hallgatni.

A csendet az előtérben ülő egyik asszony törte meg, a mellette ülő férfihoz fordult:

— Mondja csak, Baróthy, miért jött maga ide?

— Nem félt tőle, hogy kérdését kissé udvariatlannak találom?

— Ha annak találja, ne feleljen rá.

— Köszönöm, élek az engedelmével. Mert ha azt felelném, hogy fáradt vagyok és pihenni akarok, maga úgy sem hinne a szavamnak.

— Nem, Baróthy, ezt nem hinném el.

— Ilyenek maguk, asszonyok. A legtermészetesebb, legközvetlenebb, legkézzelfoghatóbb magyarázat soha sem tetszik. De el lenne ragadtatva, ha teszem, azt mondanám, hogy szerelmes vagyok és boldogtalan megbeszezt szívem kergett a fenyesek közé.

— Nem, Baróthy, ezt sem hinném. Maga soba sem szeretett senkit — egy bizonyos személyn kívül.

A férfi mintha megrázkódott volna, mikor kérdezte:

— Kit szerettem én?

— Az ön szerénysége megtiltja, hogy rá is mutassak.

Most már Baróthy is nevetett:

— Azt akarja mondani, hogy csak magamat szerettem mindig. Lehet, hogy igaza van, lehet, hogy nincs. Nem vitatkozom és nem mentegetem magam. Végre is tehetnék-e róla, ha valóban így lenne?

— Nem szerettem volna a maga életében valamiképpen szerepet játszani. Rossz dolguk lehetett az asszonyoknak, kiket magával hozott össze a végzet.

— Ki tudja? Hazudtam egypár asszonynak, de engem is elbolondított legalább annyi. A sebek, miket én osztottam, nem voltak sem súlyosabbak, sem számosabbak azoknál, miket nekem adtak. Mindent összevéve, azt hiszem, nem tartozom

senkinek, nincs követelni valóm senkin. Ezzel le is zárhatnám a mérleget, ha...

— Nos? ha...

— Hát jól van, elmondom, — kezdte a férfi pár pernyi habozás után. Egy pillanatig hátranzett, az a harmadik asszony még mindig mozdulatlanul ült helyén, a fenyves zugását hallgatta.

— Mondom, egészen nyugodt volnék, ha ezelőtt tíz évvel nem találkoztam volna Tatyánával. Mondanom sem kell, hogy Puskintól csak azért kölcsönzöm el hősnője nevét, mert az én kis leánykám is olyan szép levelet tudott írni, mint ama boldogtalan, bus orosz leány. Talán még szebbet. Én legalább soha sem olvastam írást, mely annyira a szívemig hatott volna.

— Szerette?

— Akkor talán nem. Könyvemű fickó voltam, nem sokat törődtem a leányokkal, sőt, mondhatom, nem is szerettem őket. Az embernek minden harmadik szavát el kell harapni vagy köhögni, bizony isten, nem kellemes mulatság. Ilyenformán vélekedtem Tatyánáról is, mikor néha néha társaságban találkoztam vele. Ámbár ő nem volt olyan, mint a többi leány és én akkor is, bár bolond, könyvemű fickó voltam, fölsímetem az ő különvalóságát, de...

— De nem akart házasodni?

— Nem akartam semmit. Mulattam. Egyszer aztán belebonyolódott valami ostobaságba. Asszonnyal kezdődött, párbajjal végződött. Átlőtték a tudómet és én jól emlékszem, hogy mindjárt az első napon levelem jött a kórházba.

Azt hittem, hogy az a szép asszony írt, ki miatt, akkor úgy hittem, bucsut kell vennem ez árnyékvilágtól. Vártam tőle egy sort, egy szót az utolsó nagy utra, legalább annyit, hogy: „Adieu”.

De idegen írás volt a borítékon, én pedig

— **Jom kippur.** Ma este kezdődik a zsidók engesztelő ünnepe, melyet eképpen parancsol a biblia: „A hetedik hónapban, a hónap tizedik napján, sanyargassátok testeiteket és semmi munkát ne végezzetek. Mert ezen a napon fog engesztelni értetek, hogy tisztítson benneteket minden bűneitektől; az Örökkévaló színe előtt tisztuljatok meg. A nyugalom legnagyobb napja legyen az nektek, a melyen sanyargassátok testeiteket; örök törvény legyen az. — És ez legyen titektek örök törvényül, hogy engeszteljén Izrael gyermekeiért minden bűneik miatt, egyszer az évben.” Ma este a hívők összegyülekeznek a templomban, a mikor a kántor szívéhez szóló „Kol nidré”-vel bevezeti a vezeklő imákat. Más nap hajnalban folytatják és szüntelenül estig tart. Ez a nap tehát csupán a léleknek van rendelve és hogy az tisztuljon, azért nagy ájtatos ággal töltik a hívők a napot és sanyargatják testeiket estől estig.

— **Esküvő.** Kedden délelőtt tartotta esküvőjét Szegeden Sz. Szigethy Vilmos városi levéltáros, a jeles tollú író és poéta, aki hosszas ideig kedves munkatársa volt a „Torontál”-nak. A városi széképület közgyűlési termében adta össze Lázár Béla anyakönyvvezető Szigethy Vilmost bájos menyasszonyával, Eisenstein Jakab dr. tb. szegedi kórházi főorvos és máv. egészségügyi tanácsadó Ilonka leányával.

Jára Chraksberger István nagybecskerekéi kereskedő ma esküdtött örök hűséget Vucsak Mária kisasszonynak. A polgári kötés délelőtt 11 órakor folyt le az itteni anyakönyvi hivatalban.

— **Temesvármegye közgyűlése.** Temesvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 5-én tartja őszi rendes közgyűlését, melynek fontosabb tárgyai a következők: A vármegye 1904. évi költségvetése. A vármegyei gazdasági egyesület és a vármegyei tisztviselő nyugdíjalap részére egyenként fél százalék pótdadó kivetése. A belügyminiszter leirata dr. Lendl Adolf panaszos ügyében. A közegészségügyről, továbbá a községi és közigazgatás magánmunkálatairól szóló szabályrendelet módosítása. Alispáni jelentés a közigazgatás állapotáról. Kisfaludy Zsigmond ügyvéd nemességének kihirdetése. Hidegkuti előjárók választása elleni felelősség. A gazdasági egyesület javaslata a fedezetlen gabona határidőzlet ellátása tárgyában. A vármegyei gazdasági egyesület előterjesztése a munkásközvetítő teendők ellátása ügyében. Előterjesztés a választott törvényhatósági bizottsági tagok kiegészítése iránt. Törvényhatósági utak kiépítésére állami segély kérésére. A temesvári önkéntes mentőtársulat segély iránti kérvénye. — A közgyűlésre 704 tárgy van felvéve.

— **Oktobernek elsején . . .** Az idén megcsigáz az a csuda, hogy az október elsejéről szóló sirva vigadó nótát tárgyalanná válik. Az idén ugyanis októbernek elsején nem kell berukkolni. A busongva rikkantó ujoncok csoportját nem látjuk végigvonulni az utcákon, a kaszárnyák csöndesek s csak az önkéntesen jelentkező legények visznek némi friss életet a rideg épületekbe, de ezek nem az el-

keseredett büszkeség főnhéjazó lármájával vonulnak be, hanem félig-meddig úgy suttymban, mintha szegényelnék a dolgot. Az öreg bakák szuró tekintetével is mérik őket végig s valamit morgognak rájuk a fogaik mögül, de csak úgy, hogy nagyon meg ne hallják. A poétalelkű embert ebben pedig leginkább az készíti kifakadásra, hogy immár a kaszárnyákból is pusztul a poézis s itt is, mint künn a közönséges életben, az élet poézisének megölője a politika. Pedig de nagy szükség van azokban a rideg épületekben a poézisra. Uram, Istenem, ne hadd, hogy kiveszszék az a szép virág onnan, mert bizony-bizony rettenetes csunya világ lesz akkor.

— **A gabonater közevete.** A gabonater környékén lakók már több ízben panaszkodtak, hogy a gabonateren a gyalogközlekedést nagyon meghiúsítja az erre alkalmatlan kövezet s ezért kérték a várost, hogy a baj orvoslást nyerjen. A polgármester most tervbe vette, hogy a gabonateren át, a Zavisics-féle háztól egész a Tomaseváci ut sarkáig gyalogjáró létesíttessék s felhívta a városgazdát, hogy az erre vonatkozó költségvetést terjessze elő. A sz. k. Károly a költségvetést el is készítette, amely szerint a gyalogjárda, nem számítva a kövezési anyagot, mely a város rendelkezésére áll, összesen 202 korona és 30 fillérbe fog kerülni.

— **Marhavész a környéken.** Megirtuk, hogy Nagybecskerek környékén a szarvasmarhák között szorványosan száj- és körömfájás lépett fel, a miért is a szabályzatok értelmében október 8-án az országos állatvásárt nem lehetne megtartani. Hogy azonban az ezáltal bekövetkező károsodás elkerülhető legyen, dr. Perisics Zoltán polgármester a következő sürgönyvel fordult a földmívelési miniszterhez:

Nagybecskerekől 24:3 kilométerre fekvő Perlaszon, 10 kilométerre fekvő Szerb-Elementéren és 21:7 kilométerre fekvő Ernesztváran a szarvasmarhák között a ragadós szájfájás szorványosan fellépett. A 89.100/902. számú rendelet szerint október 8-án kezdődő országos vásárumunka nem volna megtartható. Felsőbb hatóságaim és az állami állatorvosok véleménye szerint a kellő óvintézkedések betartása mellett az országos állatvásár megtartása veszélytelen nem jár, miértis kérem, hogy az állatvásárt juhok és szarvasmarha felhajtására megengedni méltóztassék, annyival is inkább, mivel nemcsak Nagybecskerek városának, hanem egy óriási vidék közérdekéről van szó. Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

— **Temesvár köicsőne.** Temesvár város törvényhatósági bizottsága, elhatározta, hogy a Magyar Jelzálog-Hitelbanktól 2,654.587 korona törlesztéses kölcsönt vesz föl 4:825 százalékos kamattal és 97 százalékos árfolyam mellett. Az évi törlesztés 128.083 korona. A kölcsönt a városi villamos vasút megváltására fordítják.

— **Elfogott tolvaj.** Millin György kocsis, ki lopás és betörés miatt már több évi szabadságvesztésre volt ítélve, a múlt héten Orlovát községben szegődött el. Alig volt néhány napig

szolgálatban, a mikor befogott gazdája legjobb kocsijába és elhajtatott. Kocsit s lovakat a temesvári vásáron eladta és a pénzt eldorbézolta. A csendőrök tegnap elfogták a tolvajt és átadták a kir. ügyészségnek.

— **Visszaélés a vasúti jegyekkel.** A MÁV. igazgatósága közli: A vasúti menetjegyekkel ismételtén történt számos visszaélés szükségessé tette, hogy a jegyeknek és az ezekhez tartozó egyéb igazolványoknak ellenőrzését fokozottabb mérvben oly módon foganatosítsassuk, amint ez a külföldi vasutaknál történik. E célból az üzletszabályzat 21. §-ában, illetve annak II. póthatározmányában foglalt rendelkezések alapján érdekelt közegeinket, ugymint a kapusokat, jegyvizsgáló kalauzokat és általában az ellenőrzőket szigorúan utasítottuk, hogy az utazó-igazolványoknak, és pedig úgy az egyszeri utazásra szóló, mint az időszakos vagy állandó érvényűvel bíró (szabad bérlet stb.) jegyeknek előmutatását a várótermekbe, illetve a pályaudvarra való belépésnél és utközben a vonatokban mindenkitől kivétel nélkül feltétlenül követeljük, továbbá elrendeltük, hogy mindenkor megköveteljük azt, miszerint az utasok a pályaudvarok elhagyása előtt a további utazásra már nem érvényes utazó-igazolványokat a jegyszedőknél átadják, a további utazásra szükséges jegyet pedig mutassák fel. — Annak megemlítése mellett, hogy e tekintetben a külföldön is hasonló szigorú intézkedések állnak fenn, az utazó közönséget egy alkalommal már a napilapok útján figyelmeztettük; minthogy azonban eme figyelmeztetés dacára ellenőrző közegeink az utazó közönség részéről mind sürübben megújuló ellentállással találkoznak, újból figyelmeztetjük és kérjük az utazó közönséget, hogy a menetigazolványt idővesztés és egyéb a menetjegy előkeresésével járó kellemetlenség kikerülése végett saját érdekében kézzel tartani és közegeinknek a menetjegy előmutatására irányuló köteleességszerű felhívásának ellenvetés nélkül megfelelni sziveskedjék.

Színház

* **Angot.** Lecocq örökbecsű operettjének Angot-nak bájos muzsikájában gyönyörködhetünk tegnap este. Az elavulhatatlan operette, melyet Balla diszes kiállításal hozott színre, szép közönséget vonzott ezuttal is a színházba s elismeréssel adózott a szereplőknek. Lányi Edit és Lévy Margit temperamentumos játéukért és szép énekszámukért zajos tapsokat kaptak, de kijutott a tetszésből Tihanyi Miklósnak, Áldory-nak, Czákó-nak, Vitéz Róbertnek, Geröfy Ilonkának, Kantay Teréznek, Peterdy Etusnak s a többieknek is. (X)

* **Suhanc** ma esti előadásán — mint már jeleztük — a megerősített teljes zenekar s az ujjonnan szerződött kar részi vesz.

* **X. asszony.** A nagyszerű francia bohózat, mely a Vigszínháznak legnagyobb slágere volt, és több mint 60 előadást ért meg folyton zsúfol

lázias voltam, türelmetlen, szerelmes és haragos. Félredobtam a levelet, még úgy lázalmomban láttam, hogy az ápoló apáca fölveszi, megtöri és beleteszi egy nagy fekete könyvbe, aztán teljesen elvesztettem az eszméletemet.

Mikor két hónap múlva kijöttem a kórházból, már végképpen elfelejtettem a levélhistoriát. Az apáca — fiatal, szép, angyalarcu teremtes volt, — kezembe nyomott egy nagy fekete könyvet, melyből sokat olvasott föl nekem betegségem alatt.

A szentek életéről szolt a könyv, kért, hogy fogadjam el tőle s olvasgassam néha-néha.

A könyvet hazahoztam és ma is szegénylen magam miatta, tíz hosszú esztendeig kezembe sem vettem. Künt csavarogtam a nagy világban, míg végre ez előtt három hónappal végképpen hazajöttem. Még aznap láttam a hajdani szép asszonyomat, kint kocsihozott a ligetben, erről eszembe jutott szerelemnek hitt tévelygése, a golyó, a kórház, az apáca . . . Itt megálltam, tudtam, hogy valami nagy hitvány-ságot követtem el ezzel a szent leánnyal szemben, de hogy mit, arra még nem emlékeztem.

Este, mikor bent ültem dolgozó szobámban, hirtelen fölgróttam, eszembe jutott a könyv: a szentek élete.

Vajjon megvan-e még? Odasiettem a könyvespolchoz. Mindjárt rátaláltam, ott feküdt az első sor tetején. Elővettem s elhatároztam, hogy ma este olvasgatni fogok benne, a hogy megigértem ez előtt tíz évvel. Alig nyitottam ki a könyvet, kihullott belőle egy levél s oda esett a lábaimhoz.

Fölvettem a földről, föltörtem. a Tatyána levele volt. Betéve tudom minden szavát:

„Tudom, hogy másért szenved, lehet hogy másért fog meghalni, de nekem éppen ezek a válságos percek adnak bátorságot, hogy meg-

mondjam, szeretem magát és szeretni fogom a sirig.

Imádkozom a jó Istenhez, hogy tegyen csodát s tartsa meg önt — nekem, ha lehet — de mindenestre tartsa meg az életnek. Soha senki miatt nem szenvedtem annyit, mint ön miatt s érzem, hogy senkinek annyi hálával nem tartozom, mint magának. Mi lenne életem e szomorú szerelem nélkül? Miért élnék, ha szívem keresztre nem lenne feszítve ön miatt? De én hiszem — nem, tudom, hogy egyszer a maga szíve is felém fordul. Lehet, hogy holnap, lehet, hogy husz év múlva, lehet, hogy csak mikor koporsómat a temetőbe viszik. Ennekem mindegy. Ha holnap, ha évek múlva áll előmben és azt mondja, nyujtsd a kezéd és gyere velem — én megyek. Ha koporsóm fölé hajol és rám szól: kelj föl, én szeretlek, föl fogok támadni hívó szavára.

És ennek be kell következnie, magának egyszer szeretnie kell engem. Időtől nem félek, az én szerelmem mindig ifju marad. Azok az asszonyok, kiket eddig szeretett, csak jelenüket és jövőjüket adhatták át önnek, én odaadom a multamat is. Soha sem volt gondolatom, reményem, álmom, mely más férfira vonatkozott volna. Az én szerelmem velem született s mielőtt még eszmélni tudtam volna, a maga arcával volt telve a szívem, a lelmem.

Isten veled, édesem! Ha úgy rendelte a sors, hogy ne lássuk többé egymást, én megyek utánad. Mit is keressek itt e csunya sárteken nélkül? De ha meggyógyulsz, ha meggyógyulsz . . . ugy-e nem felejtéd el, hogy vár valaki hűséges, szerelmes szívvel és a melyik pillanatban rá nézel, a tied lesz.

Tatyána.”

Baróthy Pál elhallgatott. S az előtérben ülő asszony kérdezte:

— Nos?

— Nos, én elindultam Tatyána után. Ez a levél nem lehet hazugság, én hiszek minden betűjének, „ha holnap, ha husz év múlva magával megyek . . .” Elindultam, hogy elmondjam Tatyánának: tíz évig bolyongtam, míg rád akadtam. Az a léha fickó, a ki tíz évvel ez előtt voltam, meg nem érdemelte szerelmedet, de én megváltoztam. Nagy, tragikus válságokon ment át a szívem és csak most tudom megérteni a te szomorú, hervadhatatlan szerelmedet. Nyujtsd a kezéd, gyere velem, hiszen azt ígérted, hogy még a koporsóból is föl fogsz támadni hívó szavamra. Mit gondolnak hölgyeim, mi lesz a Tatyána válasza?

A két asszony az előtérben egyszerre kiáltott föl:

— Férjnel van már?

— Igen.

— Ha igazán szerette, elmegy magával, — mondta az egyik asszony.

— Ha nem szereti az urát, akkor megcsalja majd magával, — vélekedett a másik.

Most megszólalt a harmadik asszony is. Az, aki eddig a háttérben ült mereven, mozdulatlanul s a fenyves zugását hallgatta:

— Tatyána csak akkor menne el magával, ha hinne abban, amit tíz évvel ez előtt leirt. De az ember mindig hazugnak és ostobának tartja régi énjét. Hiszen egyik év mindig megcáfolja a másikat, az utolsó megcáfolja mindegyiket s végre a halál egész életünket. Ha volna könyörület a sorsban, minden leirtott szó bizonyos idő multán eltűnne, elpárologna és megint tiszta papír állna az ember előtt, hogy új hazugságukat irhasson rá. Nincs kinzobb, szegyeteljesebb, lealázóbb dolog, mint régi szerelmes levelünkkel újra szembe kerülni. Hogy vigyorognak ránk a fekete betűk, mint halljuk minden sorból fe-

házak előtt csütörtöki bemutatója iránt igen nagy az érdeklődés s előre láthatólag zsúfoltság fog mulatni a kitűnő bohóságon.

* **Gyurkovits lányok.** Pénteken Herczeg Ferenc kedves életképét hozza színre Balla. Balla K. Horkay Ferije annyira ismeretes közönségünk előtt Somogyi K. idejéből, hogy mai napig is feledhetlen előttünk. A többi szerepekben a társulat java erői vesznek részt: Tarján Irma, Geröfny Ilonka, Radnay Zsuzsika, P. Tóváry Anna, Tihanyi Miklós, Virágh F., Szénássy Gy. és Vitéz Róbert.

* **Lotty ezredesei.** Az angol énekes bohózatok egyik legismertebbjét, melynek zenéje is maradandó becsü, szombatra tűzte ki az igazgatóság. Lotty Lányi Edithnek legkitűnőbb alakítása. A többi hálás szerepeket Tihanyi Miklós, Virágh F., Vitéz Róbert és Radnay Zsuzsika adják.

TÁVIRATOK.

A válság.

A miniszterelnök lemondása.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” ered. táv.) Tegnap délután a képviselőház ülése után minisztertanács volt, amelyen Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök bejelentette, hogy a kabinetiroda útján táviratilag jelentette a királynak, hogy a miniszterelnökségről lemond s kérte fölmentését. Este a miniszterelnök megjelent a szabadelvű pártban s határozottan kijelentette, hogy lemondása végleges.

A képviselőházban.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén Khuen-Héderváry Károly gróf az ülés közepén bejelenti, hogy a képviselőház tegnap hozott határozata következtében beadta lemondását s kéri a Házat, hogy míg ő Felsege az új kormányt kinevezi, az üléseit halassza el.

Ezzel Khuen-Héderváry gróf az összes miniszterekkel s a szabadelvű párt egy részével eltávozott a teremből.

A kormány távoztával élénk izgalom támadt az ülésteremben, majd Kossuth Ferenc felszólalt s a miniszterium sztrájkjának nevezte ezt. Azt mondja, ha idegen nem áll a király s a nemzet közé, a király is megérti, hogy nyelvében él a nemzet.

Utána Szederkényi Nándor, Rakovszky István, Polónyi Géza és

lénk ordítani: „hazudtál, hazudtál!” Pedig akkor szívesen meghaltunk volna ezekért a hazugságokért. A sors kegyetlensége-e vagy az Isten jósága, hogy tudjuk élni, el tudjuk temetni legigazabbnak, legszentebbnek hitt érzéseinket, sőt gyönyörűségünk és boldogságunk telik az új érzésekben, melyek a meghaltak sírján fakadtak és virágoztak? Mindegy, bele kell nyugodni a megváltozhatatlanba. Ön maga mondta, hogy a lefolyt tíz évvel mennyire átváltozott, hogy hiheti hát, hogy Tatyána a régi maradt. Nem, józan ész és emberi számítás szerint neki most boldognak kell lenni derék, jó férje mellett és ha gyermeke is van, akkor meg éppen ne reméljen semmit. Mély, eltéphetetlen erkölcsi kötelék fűzi az asszonyt az olyan becsületes férjhez, ki őt asszonyává és anyává tette. Ez az én véleményem Tatyánáról, önről s az önök soha el nem muló szerelméről. Most pedig jó éjszakát.

A másik két asszony is fölállt helyéről. Megdöbbenve nézték, hogy milyen fakó Baróthy Pál arca. Nem is csodálkoztak, mikor reggel három bokréta virág várta őket a reggelinél és egy levél hármójuk számára:

„Hölgyeim, megint megkísértett az ördög, nem tudok neki ellentállani, megyek a világba barangolni. A visztlátásra, talán tíz év múlva. Kezüket csókolja

Baróthy Pál.”

A két asszony együtt olvasta föl a levelet hangosan, lopva titokban nézték a harmadikat, az éppen kis fia nyakába kötötte az asztalkendőt és mosolygott az ajka, a mint mellette ülő gyermekével babralt, de a szeme szomorú és nedves volt, mintha egy örökre távozó embernek akarna Istenhozzátot mondani a viszont nem látásra.

Lengyel Laura.

Kubinyi Géza szólalt föl, ez utóbbi azt mondván, hogy a szabadelvűpárt nem fog olyan kormányt támogatni, a mely Körber eljárását meg nem torolja. (Éljenzés a baloldalon.)

Ezzel a kormány lemondása körüli felszólalások véget értek.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember hó 30-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szeptember 30.

A képviselőház ma délelőtti ülést tartott, a melyen nagy számmal jelentek meg a képviselők s a karzatok is zsúfolva voltak.

Az irományok előterjesztésénél Holló Lajos azt indítványozta, hogy Szathmárnémeti városnak a három éves katonák hazabocsátása tárgyában beadott feliratát azzal adja ki a Ház a kérvényi-bizottságnak, hogy 48 óra alatt tegyen javaslatot.

Az indítvány fölött szavazásra került a sor s a képviselőház 93 szóval 88 ellenében Holló indítványát elvetette, azonban egyhangulag elfogadta Kossuth Ferencnek pótindítványát, hogy a legközelebbi rendes ülésre tárgyalásra tűzik a három éves katonák visszatartásában beadott kérvényeket.

(Ezután következett Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök lemondásának a bejelentése, melyről a válsághireink között számolunk be.)

Az ülés végén nagy napirendvita támadt a fölött, hogy az üléseket elnapolják-e.

Az ellenzék az ülések elnapolása ellen kardoskodott, a többség azonban úgy határozott, hogy a képviselőház üléseit az új kormány megalakulásáig elnapolja.

Katonák visszatartása.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) A függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tart, melyen a hároméves katonák visszatartása ügyét fogják tárgyalni. Az értekezleten elhatározzák, hogy a hároméves katonák visszatartása dolgában a képviselőház hétfőre való sürgős összehívását fogják kérelmezni.

Véres sztrájk.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) A fuvaroskocsisok sztrájkja ma délelőtti véres zavargássá fajult. A sztrájkoló fuvaroskocsisok megostromolták a Hoffman Testvérek fuvarostelepét s ott nagy rombolást vittek véghez, majd délben kivonultak a Főthi-utra, ahol megtámadták munkában álló társaikat. A megtámadottak segítségére 66 lovas és 24 gyalogos rendőr vonult ki, akik valóságos csatát vívtak a mintegy ezer főnyi sztrájkolóval. A sztrájkolók közül harmincan megsebesültek, de több rendőr is sebet kapott. Végére is azonban a rendőrök győztek s a tömeg ordítva, átkozódva szétfutott a főváros utcáin erős rendőrcsapatok cirkálnak, hogy megvédjék a munkában állókat a sztrájkolók támadásától. Miután a rendőrség még nagyobb zavargásoktól tart, intézkedés történt katonai segítség iránt.

Dinamitrobbanás.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik: Dubova aradmegyei községben Truszkán György bányász fia az apjától elcsent három dinamittöltényt s azzal gyerektársaival a kukoricaföldön játszózni kezdtek, majd tüzet raktak és a fiu beledobta a három dinamittöltényt. A következő percben a töltények iszonyu dörejjel fölrobbantak és Bele András, Micsu Illés, Grizán Miklós, Vaja György és Truszkán György nevű gyerekeket a robbanás megölte. A robbanás oly erős volt, hogy a gyerekek testét darabokra szakgatta s azonkívül a mintegy 50 lépésnyire kukoricafoszfátással foglalkozó emberek közül is többen megsebesültek. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

Halálos feyvertisztítás.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről jelentik Felső-Nyék községben tegnap Pared József birtokos feyverét tisztította az udvaron, úgy azonban, hogy a feyverben a töltések benne voltak. Tisztogatás közben a feyver elsült s a golyó szíven találta a közelben álló Parrag József földbirtokost, aki néhány perc múlva meghalt.

Gyilkos gyerek.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Ó-Pécskán Ardelean Jöca 13 éves kanászbojtár összeveszett Olgyan Mitru 16 éves bojtártársával. Veszekedés közben Ardelean bieskát rántott s szíven szúrta társát, úgy hogy ez nyomban meghalt. A gyilkos suhanc ellen megindították az eljárást.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak többé-kevésbé emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.52—
Buza (áprilisra 1904.)	7.69—
Tengeri (májusra 1904.)	5.28—
Zab (októberre)	5.34—
Rozs (októberre)	6.21—

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JANOS.

Nyiltér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Forrón szeretett öcsénk

ZSEMBERY ISTVÁN

reánk nézve fájdalmas elhunytá alkalmából úgy a temetésen résztvett gyászoló közönségnek, mint pedig azon uraknak és kisasszonyoknak, kik megjelenésükkel és szívességükkel fájdalomtelt szívünkbe a részvét enyhítő irját csepegtették, ez uton mond őszinte és hálás köszönetet

(783—1.1) a Zsembery-család.

Etvágytalanság, emésztési zavarok

legkönnyebben megszüntethetők *rohitschi Templom-forrásvíz* időnkénti élvezete által. Régebbi keletű vagy idült ilyenmü bajoknál a *Styria-forrásvíz* (erősebb hatású) előnyösebben használható.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann Józsefnél Budapest, Báthory-utca 8.

(701h—1.1)

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

145106. C. III. Magy. kir. államvasutak.

A csoportosítható menetszerelvények jegyzéke I. pótlékának életbeléptetése.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi október hó 1-én a csoportosítható menetszerelvények jegyzékéhez az I. sz. pótlék lép életbe, mely több új szerelvényt foglal magában.

Ezen pótlék a magy. kir. államvasutak díj-szabás-elárusító hivatalában (Budapest, Csengery-utca 33. sz. alatt), valamint a magyar kir. államvasutak menetjegy irodáiban 10 fillérért kapható.

Budapest, 1903. szeptember hó 25-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, szeptember hó 30-án:

A SUHANC.

Operette 3 felvonásban. Bayard és Wanderbursch átdolgozott szövegére írta: Konti József.

Személyek:

Ózveg Mennierné	— — — — —	Kantay Teréz
Eliz } unokái	— — — — —	Lányi Edit
Józi }	— — — — —	Lévay Margit
Bizot, ezek gyámja	— — — — —	Tihanyi Miklós
Moren, tábornok	— — — — —	Szénássy György
Emil, fia	— — — — —	Aldory László
Moren báróné, a tábornok sógornője	— — — — —	N. Bodroghi Lina
Durand, fűszeres	— — — — —	Vitéz Róbert
Rendőrtiszt	— — — — —	Völgyi Rezső
Komornyik a tábornoknál	— — — — —	Tihanyi Vilmos
Dajka a báróné szolgálatában	— — — — —	P. Tóváry Anna
Egy utcagyerek	— — — — —	Perényi Melanie
Groom, Emil szolgálatában	— — — — —	Fodor József
Pincér	— — — — —	Láposy G.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, csütörtök, október hó 1-én:
Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

X. asszony.

Bohózat 3 felv.

5235. hlv. sz. 1903.

773-3.3

Hirdetmény.

A m. kir. szegedi II. honvéd ker. parancsnokság közhírré teszi, hogy a m. kir. szegedi 5. honvéd gyalogezred Szegeden és Nagybecskereken állomásozó zászlóaljai részére 1904. évi január hó 1-től 1904. évi december hó 31-ig szükséges kenyér és zab szállítása iránt kötendő szerződésre a tárgyalás 1903. évi október hó 12-én d. e. 9 órakor fog Szegeden a kerületi parancsnokság hadbiztossági osztályánál megtartani. Ezen tárgyalásra az érdekeltek figyelmét felhívom.

A szállítás mikénti módzatairól a nagybecskereki honvéd állomásparancsnokságnál is lehet felvilágosítást nyerni, hol is a szállítási feltételek füzete megtekinthető.

Szeged, 1903. szeptember hó 21-én.

A m. kir. szegedi II. honvéd ker. parancsnokság.

.....

Teljesen jó állapotban levő

SZALON-GARNITURA

== jutányos áron eladó. ==

==== Cim a kiadóhivatalban. ====

(782-1.1)

.....

Irnok.

Alulirotnál egy a jegyzői teendőkhöz jártas egyén

azonnal alkalmazást nyer.

Zichyfalva, 1903. évi szept. hó 27-én.

Martin József,

(779-3.1)

jegyző.

Pénzt, sok pénzt,

havi 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakmában.

Küldje be címét E 978 jellege alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstrasse.** (774-62.2)

735. végr. szám. 1903.

780-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbíróságnak 1901. évi V. 1355/2. és 38/902. számú végzésével a kir. kincstári ügyészség Nagybecskereken által képviselt kir. kincstári uradalom felperes részére ifj. Gruszling István és neje alperesek ellen 411 kor. 06 fillér s 411 kor. 06 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 892 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbíróság 1903. V. 996/7. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Nagybecskereken a tanyán 411 kor. 06 fill. tőke, 1888. január 1 től 5% kamat és 21 kor. 60 fillér hátralékos költség fejében leendő megtartása határidőül 1903.

évi október hó 9-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok, harisnyakötőgép, lovak, hintó, szekér, lószerszám s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi szept. hó 23. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

Már
1 koronáért
50.000
korona nyerhető.

ORVOS-

sorsjáték

Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Már
1 koronáért
50.000
korona nyerhető.

Főnyeremény 50.000 kor. ért.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Miután a huzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecskereki megrendelését szíveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a

huzás már (760-5.3)

==== folyó évi október hó 10-én lesz. ====

Orvos-sorsjáték központi irodája:
Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Sorsjegyek a következő bankházakban kaphatók helyben:
Grün Simon és fia. ————— Kadelsburger L.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x 26

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.